

Debreceni Ítéltábla

Pkf.I.20.566/2024/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Gy. K. hozzátartozói meghatalmazott (cím) által képviselt kérelmező neve (cím) kérelmezőnek – a dr. Varga István ügyvéd (cím) által képviselt kérelmezett neve (cím) kérelmezett szemben vagyoni elégtétel megfizetése iránt indított nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 7.Pk.20.872/2024/10. számú végzése ellen a kérelmezett részéről 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

v é g z é s t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy 49 428 (negyvenkilencezer-négyszázhuszonnyolc) forint meg nem fizetett fellebbezési illeték az állam terhén marad.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a kérelmező volt a III. rendű alperese a J és K Bt. és társai felperesek által 1999. április 29-én előterjesztett keresetlevél alapján a Ceglédi Városi Bíróságon 10.P.20.4../1999. számon indult pernek, amely perben a Ceglédi Járásbíróság 7.P.20.1../2021/133. számon 2023. március 7-én hozott elsőfokú ítéletet, és amelyet a kérelmezett a 2024. február 13-án kihirdetett 2.Pf.20.7/2023/16. számú ítélettel bírált el jogerősen (a továbbiakban: alapügy). A jogerős ítéletet 2024. március 16-án kézbesítették a kérelmezőnek.

[2] A kérelmező a kérelmében 3 622 400 Ft vagyoni elégtétel megfizetésére kérte kötelezni a kérelmezettet. Hivatkozása szerint a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 7. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján 9056 napra illeti meg a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának szabályairól szóló 372/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet 1. §-ának (2) bekezdése szerinti napi 400 Ft.

[3] A kérelmezett az elleniratában 1 014 800 Ft erejéig nem ellenezte a kérelem teljesítését, azt meghaladóan kérte a kérelem elutasítását és a kérelmező eljárási költségben való marasztalását. Hivatkozása szerint az alapügy 9056 nap számított időtartamából le kell vonni 6519 napot a Pevtv. 15. §-ának (3), (4) és (5) bekezdései alapján az alapügy többszöri felfüggesztése és félbeszakadása miatt.

[4] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 2 662 400 Ft vagyoni elégtételt, amelyet meghaladóan elutasította a kérelmet. Kötelezte a kérelmezőt, hogy fizessen meg a kérelmezettnek 24 451 Ft „perkötséget”, az államnak pedig 29 665 Ft eljárási illetéket, míg 80 207 Ft meg nem fizetett eljárási illeték az állam terhére marad.

[5] A végzés indokolásában ismertette a Pevtv. 2. §-ának (1), 6. §-ának (1), valamint 7. §-ának (1) és (2) bekezdéseit, majd az alapügy 9056 nap számított időtartamából a kérelmezett által levonni kért időszakok vonatkozásában a következők szerint döntött.

[6] A kérelmezett a Pevtv. 15. §-ának (3) és (5) bekezdései alapján alaptalanul kérte levonni az 1999. június 29. és 2003. április 25. napjai között eltelt 1397 napot arra hivatkozással, hogy a kérelmező érdekkörében fennállt okból függesztették fel az alapügy tárgyalását a Pest Megyei Bíróság 6.P.21.3../1998. számú perének jogerős befejezéséig. Az elsőfokú bíróság a pertörténet részletes ismertetése alapján leszögezte, hogy a felfüggesztésről hozott, másodfokon jogerőre emelkedett végzés indokolása szerint a másik perben meghozandó döntés előkérdése volt az alapügynek, azt a bíróság hivatalból rendelte el. A Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése szempontjából pedig a kérelmező alapügyben kifejtett magatartása, perbeli cselekményei értékelhetőek azzal összefüggésben, hogy a megjelölt részidőszak az ő érdekkörében álló okból telt-e el érdemi előrehaladás nélkül. Jóllehet a másik per kimenetele érintette a kérelmezővel szemben hozható ítéleti döntést, ez az „érdekeltség” azonban nem jelenti egyúttal azt is, hogy a felfüggesztés időtartama a kérelmező miatt telt el, ekként az ő érdekkörében álló szükségtelen időmúlás. A kérelmezőnek mint III. rendű alperesnek nem volt ráhatása a felfüggesztés elrendelésére, a vagyoni elégtétel szempontjából vizsgálendő kérdés pedig az, hogy a kérelmező eljárási cselekménye, esetleges mulasztása mennyiben járult hozzá az eljárás elhúzódásához. A kérelmezett hivatkozott a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdésében foglaltakra is, a kialakult bírói gyakorlat szerint azonban e jogszabályhely nem teremt egyes időtartamok levonására alapot adó új okot. Azt kell vizsgálni ugyanis, hogy az alapügyben volt-e olyan időszak, amely akár a kérelmező, akár az eljáró bíróság érdekkörében felmerülő, elhárítható ok miatt szükségtelenül telt el. A kizárólag a kérelmező, illetve a bíróság érdekkörében felmerült elhárítható okok miatti levonásra egyrészt a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése, másrészt a (4) bekezdése ad jogszabályi alapot. Ehhez képest rendelkezik úgy a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése, hogy a bíróság – a kérelem és ellenírat tartalmának korlátai között – mérlegeli, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező, valamint a bírósági eljárást lefolytató bíróság eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az észszerűnek minősülő időtartam meghaladásához, és e körülmények értékelését követően határozza meg a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz figyelembe vehető időtartamát (BDT2023.4600.). Önmagában tehát a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése a levonásra alapot adó okként nem hivatkozható.

[7] A kérelmezett a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdésére hivatkozva alaptalanul kérte levonni ugyanezen okból a 2004. február 27. és 2005. július 15. napjai között eltelt 505 napot is. Az elsőfokú bíróság – ugyancsak a pertörténet részletes ismertetése mellett – kifejtette, hogy az alapügy tárgyalását ugyancsak hivatalból (és másodfokon jogerőre emelkedett végzéssel) függesztették fel a Pest Megyei Bíróság 7.G.28.3../2002. számú perének jogerős befejezéséig. Visszaulva az előző indokokra is kifejtette, hogy a felfüggesztés

jogintézményéből értelemszerűen adódik, hogy a kérelmező anyagi jogi érdekeltsége önmagában – egyéb többlettényállási elem nélkül – nem vehető figyelembe a vagyoni elégtel megítélésénél. A Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése szempontjából annak van jelentősége, hogy a kérelmező tanúsított-e olyan perbeli magatartást, volt-e olyan eljárási cselekménye vagy mulasztása, ami miatt szükségtelen időmúlás volt a perben. Az, hogy az alapeljárás egy olyan per miatt került felfüggesztésre, amelyben a kérelmező szintén félként vett részt, és amelynek kimenetele értelemszerűen befolyásolta a vizsgált peres eljárásban hozandó döntést is, önmagában nem minősül a kérelmező érdekkörében felmerülő, szükségtelen időmúlást eredményező oknak.

[8] Az elsőfokú bíróság levonatónak találta ugyanakkor a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése és az elsőfokú végzésben részletesen kifejtett indokok alapján a 2005. december 8. és 2012. július 3. napjai között eltelt 2400 napot.

[9] A kérelmezett ugyancsak alaptalanul kérte levonni a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése alapján a 2014. november 21. és 2020. december 15. napjai között eltelt 2217 napot az eljárás félbeszakadása miatt. Ismertette a részletes pertörténetet ehelyütt is hangsúlyozta, hogy a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése nem teremt egyes időtartamok levonására alapot adó új okot, de a félbeszakadással kapcsolatban a Debreceni Ítéltábla a Pkf.II.20.0../2023/2. számú végzésében is ekként foglalt állást.

[10] Mindezek miatt 6656 napra, 2 662 400 Ft erejéig találta alaposnak a kérelmet, amely alapján a pernyertesség aránya 73-27% a kérelmezettre terhesebben, amelyet figyelembe véve kötelezte a kérelmezőt a kérelmezett ügyvédi munkadíjból álló eljárási költségének viselésére a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (1) bekezdése alapján. Ugyanezen pernyertességi/perveszteségi arányban és a Pp. 102. §-ának (1) és (6) bekezdései alapján határozott az illeték viseléséről is.

[11] A kérelmezett a fellebbezésében kérte a végzés részbeni megváltoztatását, a marasztalás 1 647 600 Ft-tal történő mérséklését, és a kérelmező eljárási költségben való marasztalását. Megsértett jogszabályhelyként utalva a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4), valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 95. §-ának (1), 111. §-ának (1) és 152. §-ának (2) bekezdéseire változatlanul kérte levonni a Pevtv. 15. §-ának (3) és (5) bekezdései alapján az 1999. június 29. és 2003. április 25. napjai között eltelt 1397, a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdésére hivatkozva a 2004. február 27. és 2005. július 15. napjai között eltelt 505 és a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése alapján a 2014. november 21. és 2020. december 15. napjai között eltelt 2217 napot. Fenntartva (és megismételve) az elleniratában foglaltakat előadta mindhárom vitatott időtartam részletes pertörténetét, és az alábbiakkal indokolta a fellebbezést. Az érintett felfüggesztések a kérelmező érdekét szolgálták, a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése pedig új okot teremt az egyes időszakok levonására, kiváltképp hogy a felfüggesztést előidéző okok egyértelműen gátolják az eljárás további folytatását, az ügy érdemi elbírálását. Az alapügy félbeszakadása kapcsán is vitatta az elsőfokú végzés Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése körében elfoglalt álláspontját, mivel a félbeszakadást előidéző okok is egyértelműen gátolják az eljárás folytatását, az ügy érdemi elbírálását. Amennyiben a félbeszakadást előidéző ok a fél személyét érintő körülményben merül fel, az ugyancsak akadályozza a bíróság működését, a felekkel való érintkezést, amelyért a kérelmezettnek nem kell helytállnia.

[12] A kérelmező a fellebbezésre tett észrevételében előadta, hogy az elsőfokú végzés nem jogszabálysértő, mert félként nem tudta befolyásolni azon eljárások időtartamát, amelyek miatt az alapügy tárgyalását felfüggesztették, és amelyek befejeződését a bíróság mindenképpen bevárta volna. A Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése pedig nem jelent további, a (3) és (4) bekezdésekben meghatározottakon túli levonási okot.

[13] A fellebbezés megalapozatlan.

[14] Az ítéltábla a Pp. 389. §-a szerint alkalmazandó 370. § (1) bekezdése alapján fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú végzés kérelmet részben elutasító, a kérelmezettet 1 014 800 Ft vagyoni elégtétel, a kérelmezőt pedig 29 665 Ft eljárási költség megfizetésére kötelező rendelkezéseit. Ezt meghaladóan pedig az elsőfokú bíróság helyes döntést hozott a kérelmezett marasztalásáról, amelynek indokaival az ítéltábla alapvetően egyetértett, ezért csak a fellebbezésben foglaltak miatt utal a következőkre.

[15] A Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése szerint a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz időtartamába nem számítható bele az az eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartam, amely a kérelmező érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül telt el.

[16] A bírói gyakorlat (pl. Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.452/2024/2., Pkf.I.20.485/2024/2. számú végzések) következetes abban, hogy az alapügy tárgyalásának felfüggesztése miatt keletkezett pertartamot nem a kérelmező eljárási cselekménye vagy mulasztása okozza, hanem az, hogy az alapügyben eljáró bíróság (jogerős döntésével továbbá a kérelmezett) a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 152. §-ának (2) bekezdése alapján a saját hatáskörében eljárva felfüggesztette az alapügy tárgyalását. Mivel e döntése során nem kötötték a kérelmező vagy bármely fél nyilatkozatai vagy kérelmei, a levonni kért pertartam nem a kérelmező érdekkörében felmerült okból, hanem a perbíróság döntése miatt keletkezett, azt tehát a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján nem lehet levonni az eljárás számított időtartamából. Erre tekintettel nincs jelentősége, hogy a kérelmező érdekét szolgálta-e a felfüggesztés (mint ahogy az sem pl. hogy a felfüggesztés egyáltalán indokolt volt-e).

[17] Ehhez, és az eljárás félbeszakadása körében hivatkozottakhoz kapcsolódóan továbbá a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a bíróság – a nemperes eljárásban előterjesztett kérelem és ellenirat tartalmának korlátai között – mérlegeli, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező, valamint a bírósági eljárást lefolytató bíróság eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az észszerűnek minősülő időtartam meghaladásához; a bíróság e körülmények értékelését követően határozza meg a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz figyelembe vehető időtartamát.

[18] Ahogy arra az elsőfokú bíróság is helytállóan utalt, az ugyancsak egységes bírói gyakorlat szerint a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése nem teremt új, önálló okot az egyes időszakok levonására (pl. Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.008/2024/2. számú végzése, BDT2023. 4600., BDT2023. 4700). A bírói gyakorlat által az Alaptörvény 28. cikkére, a Pp. preambulumára és a Pevtv. előterjesztői indoklására tekintettel kialakított jogértelmezés szerint ugyanis maga a törvényjavaslat indoklása is csak a bíróság és a kérelmező cselekményeit vette figyelembe, ahogy a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése sem ír a kérelmező

és a perbíróság tevékenységein kívüli okokról, de e szűkítő értelmezést támasztja alá az ellenírat tartalmi követelményére vonatkozó szabályozás [Pevtv. 14. §-a (2) bekezdésének f) és g) pontjai] is. Mindebből az következik, hogy a jogalkotó olyan szabályozási modellt kívánt bevezetni, ahol rögzíti azt az időtartamot, amelynek meghaladása esetén a fél az eljárások észszerű időn belüli befejezéséhez való joga sérelme folytán vagyoni kompenzációra jogosult, amelynek összegét csak a saját felróható közrehatása csökkentheti; akár azért, mert ő okozta egyes eljárási szakaszok elhúzódását vagy azért, mert nem élt az elhúzódás megakadályozására alkalmas törvényes jogorvoslati eszközökkel. Az észszerű idő követelményének érvényesülése során a bíróságoknak számítaniuk kell arra, hogy a per folyamán előállhatnak olyan előre nem látható körülmények – váratlan megbetegedés, a bíróság működését akadályozó körülmények, megkeresés akadályai, eljárások eredménye bevárásának a szükségszerűsége, a felek nyilatkozattételét megakadályozó okok –, amelyekre a per koncentrált befejezése érdekében a megfelelő válaszokat meg kell adni – munkaszervezés, a mielőbbi befejezést elősegítő eljárási eszközök igénybevétele –, de nem háríthatja a kérelmező félre az olyan okokból jelentkező időmúlásokat, amelyekre a kérelmezőnek ráhatása nem lehetett.

[19] Az ítéltábla mindezek alapján helybenhagyta az elsőfokú végzés fellebbezett rendelkezését a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján

[20] A másodfokú eljárás során pernyertes kérelmező nem számított fel másodfokú eljárási költséget (Pp. 81. §), ezért az ítéltáblának arról nem kellett rendelkeznie [Pp. 82. §-ának (3) bekezdése].

[21] Az állam a Pp. 102. §-ának (1) és (6) bekezdései alapján viseli az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési illetéket az illetékmentes kérelmezett helyett.

Debrecen, 2025. január 23.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró